

Organi ljudske oblasti, ki jim je poverjena naloga kontrole izvajanja zakonitih predpisov delovne in socialne zakonodaje, se že dlje kot mesec dni v svojem zavzemajo za doslednost naše socialistične zakonodaje. Nekatera vodstva podjetij namreč nepravilno pojmujejo nov finančni sistem in po njem rentabilnost (donosnost) podjetij, ki sedaj morajo gledati na to, da se finančno postavijo na lastne noge. Odgovorni v teh podjetjih so sli mimo vseh socialističnih predpisov in kršili našo zakonodajo.

V enem podjetju so v borbi za rentabilnost podjetij odpustili tudi noseče žene, v drugem so odpustili učenca, v tretjem podjetju pa se hočejo znebiti delavcev, ki so v bolniškem stanju.

Navedimo primere: Bolnica za TBC v Topolšici je 2. julija odpustila bolniško strežnico, ker ni ob pravem času postregla štiridesetletni pacientom z malico. V utemeljitvi so navedli, da so zahtevali pacienti razrešitev. Odpustili so jo z dekretom, ki ni bil izstavljen prvega v mesecu in tudi ne z enomesečnim odpovednim rokom, temveč s petnajstodnevno. Prizadeta pa je poleg tega še v 4. mesecu nosečnost in bi ji tudi že zaradi tega ne smeli odpovedati.

Podoben primer se je zgodil pretekli mesec v Kmetijski zadrugi Nazarje. Predsednik zadrugi ni hotel ob priliki reorganizacije Okrajnega magazina sprejeti nosečnice v službo česa, da ima kadra dovolj.

Značilen primer »rentabiliziranja« podjetij nam kaže tudi postopek Uprave gospodarskih podjetij MLO Šoštanj, ki je odpustila učenca ključavničarske delavnice, ne da bi bila razveljavljena učna pogodba, zaradi tega, ker ni v uku imel zadostnih uspehov in je v strokovni šoli z neuspehom končal šolsko leto. Če vprašamo: kdo je kriv, gre očitno krivda na širši krog kolektiva, predvsem pa na vodstvo (ki se pogosto menja), ki je učenca uporabljalo za izvrševanje raznih uslug pomočnikom kot nabavljanje cigaret in podobno, mu ni dodeljevalo dela in ni kontroliralo prizadevanja za strokovni dvig.

Vsi ti primeri nam zgovorno pričajo, da gre pri teh podjetjih le za eno: za vsako ceno odslužiti človeka, ki bi tri ali štiri mesece bremenil stalež delovne sile ali v drugem primeru za odpustitev učenca, kateremu vodstvo delavnice ni nudilo dovolj pomoči pri učenju in ker večkrat res ni imel dela, ker mu ga nihče ni dodelil. B. V.

Savinjski vestnik

CELJE, 18. avgusta 1951

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN SOŠTANJA

LETO IV., ŠTEV. 33 — CENA 5 DIN

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Maslo. Naslov uredništva: Celje, Trnov trg 1. Poštni predal 123. Telefon 7. Tiska Celjska tiskarna v Celju. Četrtna naročnina 54, polletna 108, celoletna 216 din. Savinjski vestnik izhaja vsako soboto.

V ponedeljek 20. avgusta

bodo po Savinjski dolini
začeli obirati hmelj

V nedeljo se je v dvorani Ljudske prosvete v Žalcu zbralo okrog 1500 hmeljarjev iz vse Savinjske doline. Predsednik hmeljarske zadruge tov. Jošt je hmeljarjem povedal kaj lahko pričakujejo od hmelja v zunanji trgovini. Zadruga razpolaga s poročili, da je v svetu letina hmelja srednje dobra. Kvalitetnega hmelja pri nas letos sicer ne bo dovolj, pač pa bodo savinjski hmeljarji dosegli sorazmerno dobre cene. Dokončne situacije v svetovni trgovini še ni mogoče oceniti, ker še ni povsem jasna. To se bo ugotovilo šele v glavni hmeljski sezoni, v septembru in oktobru. Hmeljarji so sedaj toliko na boljšem, da imajo svojo močno zadrugo, ki enotno nastopa v trgovini in nudi proizvajalcem kar se da največ koristi.

Letos bo igrala važno vlogo kvaliteta. Torej je jasno, da mora biti hmelj lepo obran. Kot rezultat razumevanja ljudske oblasti, so bile letos določene cene, ki so stopnji sedanjega razvoja res primerne.

Za prvovrstni hmelj bodo hmeljarji prejeli 190 din in 92 bonov ali v skupni vrednosti 360,20 din. Za drugovrstni 187 din, 89 bonov, skupaj 351,65 din, za tretjovrstni hmelj pa 180 din in 82 bonov ali 331,70 din. Za četrtovrstni hmelj bo kmetovalec prejel 165 din in 67 bonov ali skupaj 288,65 din. Pri davčni obremenitvi se bodo odračunali proizvodni stroški. Zadrugniki so sklenili od kilograma hmelja odstopiti zadrugi 2 bona za nabave raznega materiala in reprodukcijo, ki koristi vsem članom zadruge.

Zivahna je bila diskusija, koliko bodo plačali obiralcem. Zedinili so se, da bodo obiralci dobili 24 din za škaf

dobro obranega hmelja in ne kot smo poročali pretekli teden 8 din in 8 bonov. Oni obiralci, ki ne bodo pri gospodarjih na hrani, bodo dobili 30 din za škaf. Nekateri so bili proti takemu plačilu, vendar so spoznali, da kaže obiralce dobro plačati, da bodo tudi naslednja leta radi prišli na delo.

Nadalje so navzoči razpravljali o davčnih in finančnih vprašanjih. Zivahna je bila diskusija glede deviz, ki jim pripadajo. Postavili so se na stališče maj ima od pridobljenih deviz koristi vsak proizvajalec. V bodoče bodo na sestankih tudi ukrepali, kaj bodo za devize nabavili.

Glede sušenja hmelja so se zedinili takole: Za sušenje hmelja dobi lastnik sušilnice 14 din, če je dal delovno silo in kurivo. Če je dal le delovno silo dobi le 10 din, če pa je dal na razpolago le sušilnico, potem dobi 4 din od 1 kg suhega hmelja.

Za začetek obiranja so hmeljarji določili ponedeljek 20. avgusta.

Hmeljarji so že poskrbeli vse potrebno za prenočitve in prehrano obiralcev. Ker železnica ni dovolila pustiti pri vožnji so se hmeljarji sporazumeli, da bodo plačali obiralcem vožnjo za povratek le v tem primeru, če bodo osmukali tudi hmeljevke.

Na zborovanju so se pogovorili še o raznih drobniših rečeh, na katere so dobili zadovoljiva pojasnila.

Letos bo torej obiralci hmelj — zeleno zlato Savinjske doline nad 25.000 obiralcev. Prišli bodo iz vse Slovenije in še s Hrvaškega. Posamezni so že prišli k svojim starim hmeljarjem. Največ jih bo pa prišlo v nedeljo, ker bo v ponedeljek že na tisoče marljivih rok obiralo zelene cvetove.

Spor okoli demarkacijske črte na Koreji

V Kesongu je med tistimi, ki hočejo doseči sporazum nastal spor na škodo tega sporazuma. Stranki se namreč ne moreta spoprijazniti glede demarkacijske črte. Severnim Korejcem in Kitajcem očitno ne gre v račun, da bi po prekinitvi vojne stanja, ki je imelo za cilj zasedbo Južne Koreje, izgubili celo del svojega ozemlja severno od 38. vzporednika. Parlamentarci OZN pa ugotavljajo, da je zemljišče ob 38. vzporedniku neprikladno za obrambo in bi tako napadalc s severa imeli prednosti v morebitni ponovitvi agresije.

Boji na fronti niso odnehali. Obenem s predlogi »severnih« so se povečali tudi napadi s severa. Verjetno hočejo Severni Korejci in Kitajci tudi s silo poudariti svoje zahteve in »omehčati« predstavnike OZN k popuščanju. Severnokorejska postaja »Radio Fengjang« se vedno objavlja, da bodo za vselej izgnali vojske OZN s Koreje. Vsekakor je to čudno vzdušje ob pogajanjih za mir, ki si ga človeštvo tako želi.

Novice po svetu

Teheran. — Novi jugoslovanski poslanik v Perziji Šerif Šehovič je izročil perzijskemu šahu svoje poverilnice.

Beograd. — Za novega veleposlanika Mehike, v FLRJ je bil imenovan general Cardenas.

Stockholm. — Švedski sindikalni časopis »Arbe Taren« obsoja Argentino, kot pribežališče evropskih kvilingov in v članku objavlja tudi primer Pavliča.

Bukarešta. — V Rumuniji se je končal proces proti osmim osebam, ki so jih obsojili vohunstva za ZDA in Anglijo. Štiri, med njimi letalskega generala Romanesca, so obsodili na smrt.

Rim. — Po zanesljivih podatkih italijanske vlade je v SZ še 65.000 italijanskih vojnih ujetnikov.

Kairo. — Britanski poslanec v zavezniščni skupini o Sueškem prekopu je izjavil, da ne gleda optimistično na razgovore z egiptsko vlado.

Dunaj. — Na Dunaju so poskočile cene življenjskim potrebščinam od aprila do julija za 22,5%.

Aman. — Preiskava glede umora jordanskega kralja Abdulaha je končana. Sodili bodo desetim osebam, med katerimi je nekaj vplivnih mož, dva od njih sta v inozemstvu in jima bodo sodili v odsotnosti.

Nova ležišča črnega premoga na Hrvaškem

V sinjskem okraju so našli večja ležišča črnega premoga. Ugotovili so, da so plasti debele od 4 do 8 m. To najdišče spada med največje rezerve črnega premoga na Hrvaškem.

Tovarna lesne galanterije pri Rimskih Toplicah izvaža svoje izdelke v inozemstvo

Tovarna lesne galanterije v Gračnici pri Rimskih Toplicah obstoja že od leta 1919. Njen bivši lastnik Falter, ki živi sedaj v Ljubljani, je že v bivši Jugoslaviji izvažal razne izdelke v druge države.

Lansko leto je bila tovarna še v popolnem neredu. Z naraščajočim zanimanjem za izdelke so preuredili tovarno. Notranji strojni park šteje 62 raznih strojev, med katerimi je četrtnina starih.

Veliko ovir predstavlja neredna nabava surovin, to je lesa, katerega lesna podjetja iz Celja, Novega mesta in Kočevja dostavljajo zelo neredno in v omejenih količinah.

Lani je bil plan v tovarni kritičen. Dosegli so le 51% plana, ker niso imeli potrebnih tehničnih sredstev. Letošnji polletni plan so dosegli z 91%. Plana niso izpolnili zato, ker za izvoz izdelujejo male artikle, katerih cena je dokaj nizka.

Izdelujejo stranišne deske, ležalne stole, razne dele kosilnih strojev, oblačnike vseh vrst in druge galanterijske izdelke. Njih izdelki gredo širom v svet kot v Anglijo, Holandijo, Egipt, Nemčijo in ostale države.

Celjski učiteljskihihi na plavalnem tečaju na otoku Rabu

Dijaki tretjega letnika učiteljskega v Celju so bili na 14 dnevnem plavalnem tečaju na otoku Rabu. 116 fantov in deklet je pod vodstvom profesorja teledavstva tov. Jurga uspešno dokončalo nalogo. Ko so prišli na obalo Jadrana je bilo med dijaki še 54 neplavalcev, trinaest jih je bilo, ki so se komaj držali na vodi. Ob zaključku so bili uspehi naslednji: 12 odličnih, 31 pravih, 56 dobrih, 17 zadostnih. Vrnili so se v Celje, pripravljeni v poznejših letih kot učitelji samostojno voditi taborjenja mladine in vzgajati otroke tudi v tej panogi fizikalnega udejstvovanja.

SOVJETI SO SE PREMISLILI...

Sovjetska vlada je sporočila ameriški zunanji ministru, da bo sodelovala pri sklenitvi mirovne pogodbe z Japonsko, ki se bo vršila v San Francisku. Vodja delegacije bo Andrej Gromiko. V Ameriki so mnenja, da ta nenadna odločitev Moskve ne more biti razveseljujoča za Zahod, ker bodo sovjeti verjetno kot po navadi skušali ovirati konferenco. Mnogi so prepričani, da se bo SZ zavzemala za sklenitev pogodbe med petimi velesilami.

POGAJANJA V PERZIJU

V Teheranu se nadaljujejo pregovori glede perzijske nafte. Britanska delegacija vodi Richard Stokes, ki je izročil predloge britanske vlade perzijski vladi. Predlog Angležev je namreč ta, da bi Anglija s Perzijo delila dohodke od izvlecev in rafinerij na polovico. Javnost in obveščeni krogi v Angliji so mnenja, da bodo v Perziji ta predlog sprejeli.

O REVIZIJI MIROVNE POGODBE Z ITALIJO BODO RAZPRAVLJALI PRED ZDRUŽENIMI NARODI

Francoska vlada je nedavno predlagala Vel. Britaniji in ZDA naj bi vloženo zahtevo o reviziji italijanske mirovne pogodbe razpravljali pred OZN. Obe vladi sta se ugodno izjavili o tem predlogu.

Italijanska zahteva o reviziji se nanaša na popustitev v omejitvi oborožitve Italije, ker je to v prid obrambe zapadne Evrope. Pravzaprav zahteva italijanska vlada revizijo celotne mirovne pogodbe.

MARŠAL TITO SE JE ZAHVALIL ZA AMERISKO POMOC

Maršal Tito je na otoku Brioni sprejel ameriškega veleposlanika g. Georgea Allena in zastopnike ameriškega tiska. Maršal se je v imenu vlade in narodov FLRJ zahvalil za poslano ameriško pomoč Jugoslaviji, ki je lani zaradi suše trpela veliko pomanjkanje. Poudaril je, da se bodo dobri odnosi med obema državama nadaljevali in utrдили.

PREDSEDNIK SINDIKATA ANGLEŠKIH DRŽAVNIH NAMEŠČENCEV V JUGOSLAVIJI

Med obiskom v Jugoslaviji je predsednik sindikata angleških državnih nameščencev g. Houghton prišel tudi v Zagreb. V izjavi, ki jo je podal, pravi, da je Jugoslavija vzor, kako naj države same odločajo o svoji usodi, brez diktata od zunaj. Povedal je, da je angleškemu narodu znan vzrok spora med FLRJ in SZ.

OBSODBA SOVJETSKE VOHUNOV

V Beogradu so pred dnevi obsodili dvanajst poklicnih vohunov, ki so v korist SZ izdajali razne tajnosti in poročila. Ti vohuni so bili svojčas zagrizeni nasprotniki SZ, med okupacijo so služili Gestapu a po vojni jih je NKVD angažirala za rovarjenje proti družbenemu redu v Jugoslaviji. Obsojeni so bili od 3 do 16 let strogega zapora.

NOVA TOVARNA AZBESTA V BLIZINI TUZLE

V Petrovem selu v bližini Tuzle gradijo nove tovarne azbesta blizu rudnika, ki ima veliko azbestnih vložkov.

Ali v Trnovljah in Ljubčani mislijo, da se bodo izognili oddaji žita?

Kot prvi v okraju Celje-okolica, so začeli z odkupom žita v Vojniku. Za odkup so določili ponedeljek in torek in so v torek odkupili 75% žita. Odkup bi morali v teh dveh dneh zaključiti v celoti, vendar zaradi posameznikov, ki se izgovarjajo, da še niso omlatili in očistili žita, jim to ni uspelo. Da je v Vojniku odkup še kar dobro potekal, je pripisati dejstvu, da sta Fronta in KLO izvršila vse politične in tehnične predpriprave za odkup. Kmetom so na sestankih objasnili, da bodo morali žito oddati in da ne nasedajo sovražnim parolam. Kmetovalec so naročili ob kateri uri morajo pripeljati, odkup pa so nadzirali predsednik KLO in odbor. S takšnim delom so dosegli, da so kmetje oddajali predpisane količine v celoti. Da jim manjka še 25% do plana so krivi le posamezniki, ki poskušajo zavlačevati z oddajo. Proti tem bodo morali ostro nastopiti, da ne bodo sramotili kmetov, ki so žito oddali.

Nekateri kmetje v okraju so nasedali sovražni propagandi, da bo obveznost znižana itd. Da bi se prepričali, kako oddaja poteka je nekaj takih »nevernih Tomažev« iz Višnje vasi prišlo celo gledat v Vojnik, če kmetje žito oddajajo. Verjetno so se prepričali, da se z oddajo ni šaliti in najbrž se bodo tudi oni odrezali najmanj tako kot kmetje v Vojniku.

Slabše kot v Vojniku so potekle priprave za odkup žita v Trnovljah in Ljubčani. Pri odkupu odborniki sploh niso sodelovali, razen predsednika in tajnika. Zato je tu odkup mnogo slabše potekal. V sredo, ko bi morali končati z odkupom so odkupili v Trnovljah 50% in v Ljubčani pa le 35% žita. Kmetje se izgovarjajo na najrazličnejše načine. Najljubši izgovor jim je, da niso omlatili. Ta izgovor je jalov, saj so ravno v Ljubčani imeli strojno mlatilnico na razpolago. Izrazito zaviranje odkupa so pokazali dedici na posestvu Koštomaj Terezije, ki niso oddali še nič od predpisanih 1260 kg žita. Dalje Koštomaj Marija iz Lipovca šte. 1 in Mirnik Martin iz Ljubčane, ki mislita, da žita ne bo treba oddati. Tem in podobnim resno svetujemo, da žito oddajo, ker izmikanja ne bo. Sicer pa ima te znane zavirane pri vseh odkupih iz prejšnjih let že v rokah javno tožilstvo.

Tudi v Trnovljah so oddali v glavnem tisti kmetje, ki vse oddaje redno izpolnjujejo.

Iz poteka odkupa v prvih dneh je razvidno: Kjer krajevni odbori in frontne organizacije prikazujejo kmetom pomen in nujnost odkupa ter istočasno pobijajo razne sovražne parole, odkup poteka zadovoljivo. Mali, srednji in pošteti veliki kmetje obveznosti izpolnjujejo. Z oddajo zavlačujejo le vedno eni in isti, a to so večinoma veliki kmetje in tisti, ki se spekulantske žilice kar ne morejo otresti.

To naj bo resen opomin krajevnim odborom, kjer bodo z odkupom šele začeli, da se temeljito pripravijo in resno lotijo te važne gospodarske naloge. Zaviralcem pa še enkrat svetujemo, da se čimprej odločijo za oddajo, sicer jih bo doletela ista usoda kot njihovih vrstnikov iz Ljubčane. Druge poti ni in jo zaman iščejo!

Celje bo zopet lepo...

Ako prihajaš iz Gaberja po Mariborski cesti v mesto, si veselo presenečen, ko te pozdravlja pravo lepo urejen okoliš pri cerkvi sv. Maksimilijana. Vse stavbe so s cerkvijo vred prenovljene. Mestni nasadi pa so okrog cerkve uredili čeden park s cvetličnimi gredami. Nameščenih je tam več klopi, pota pa so posuta z belim peskom. To lepo urejeno okolico pa kvari zanemarljiva druga stran Mariborske ceste, kjer stoji že skoraj razpadajoča cerkev sv. Duha. Okrog te cerkve so razloženi kupi lesa, lasti Tovarne tehtine. V resnici ta del ni okras mesta. Tudi na tem prostoru bi

z delom vztrajno nadaljevali, bodo kmalu izginile neprijetne priče minule vojne.

Asfaltirajo se poleg dela Ljubljanske ceste še nekatere mestne ulice, kar vse kaže, da se Mestni odbor skrbno prizadeva, dati mestu tako lep izgled, kot ga je nekdanj imelo.

OBNOVLJENA URA?

Na stolpu cerkve v Prešernovi ulici je bila nameščena električna ura. Ta ura je tekla do dneva, ko so Anglo-amerikanci bombardirali mesto ob

se lahko uredil majhen nasad, ki bi služil za oddih prebivalcem s te strani.

V mestu samem se v zadnjem času prenavljajo stanovanjske hiše, ki so državnna last in so bile jbnove že skrajno potrebne. Odstranjujejo se tudi še preostale ruševine in če bodo

13,45 in je takrat obstala. Kazalci še sedaj kažejo ta čas. V nočnem času so bile številne plošče razsvetljene. Ker so nedavno razbite steklene plošče odstranili, bo verjetno ura v kratkem času obnovljena.

(Nadaljevanje na tretji strani.)

Skrb za našo mladino

V predzadnji številki našega lista smo v izveščku objavili koristen odlok MLO Celje glede varstva miru, družbene discipline, varnosti ljudi in premoženja, varstva higiene, varstva naše mladine ter javnih nasadov. V zvezi z našo objavo smo prejeli od naših čitateljev mnogo veselih izjav, a tudi nasvetov, kako je treba odlok naše ljudske oblasti v praksi oživiti, da ne bo ostal le na papirju. Pobuda našega ljudstva v tem primeru nam lahko služi kot dokaz, kako so ljudje na teh problemih zainteresirani. Posebno jim je pri srcu vzgoja naše do- raščajoče mladine. Za dijaško mladino je prosvetna oblast uvedla tako imenovano horo legalis in noben dijak ne sme po gotovi uri na cesto brez dovoljenja. Teže je bilo to z našo delavsko mladino. Dekleta, stara n. pr. 15, 16, 17 let, so prihajala v marsikateri družini pozno ponoči domov z raznih tako imenovanih plesov, marsikateri tudi v vinjenem stanju, da ne govorimo o družbi raznih moralno dvomljivih ali celo pokvarjenih moških, ki so tako nesrečne zapeljevali. Ne rečemo, da velja to v splošnem za vso našo žensko mladino. Nikakor. V jedru je naša mladina dobra, posebno tam, kjer so na mestu starši — v tem oziru smo lahko brez skrbi, čeprav moramo ostati čuječi. Začuditi pa mora človeka vendarle dejstvo, da so razni »plesji« polni mladine (posebno ženske) 15 do 18 let stare, in drugi okoliščine, da takšna mladina »plesne« (tudi o takem »plesu« bi bilo treba spregovoriti!) pozno v noč, včasih še preko polnoči, in ko pride takole dekle v poznem času domov, da se zdi staršem najbrže to vedenje in življenje njihovih mladine (hčer) popolnoma v redu. Ali so starši tako malomarni in nesposobni, da bi svojo mladoletnico poučili, kaj je dobro in prav, ali so sami tako pokvarjeni, da otrok ne more postati drugačen, kakršen je, ali pa je predzrost takih otrok že tako velika, da morajo starši brezmočno molčati in dopuščati tako ponočno izživljanje svoje mladine. V socialistični družbi pa smo zainteresirani vsi skupaj na slehernem človeku in nam ni vseeno, kako dorasča naš mladi rod. Potrebujemo dobrih mater. Kakšna mati pa naj postane dekle, ki se v svojem najznejšem deklstvu le in le izživlja in nima dan za dnem druge želje, kot da bi se samo »vrtela«, da ne omenjamo drugih možnosti njenega telesnega in duševnega propadanja. Boriti se moramo za vsakega človeka in je bil skrajni čas, da je vmes odločno posegla naša ljudska oblast, zahtevajoč za mladino gotovo omejitve. Oglejmo si jih še enkrat:

Mladoletniki pod 16. letom starosti ne smejo več obiskovati kinopredstav po 20. (8.) uri. Tudi ne smejo obiskovati gostiln brez spremstva odraslih.

Mladoletniki pod 18. letom starosti ne smejo obiskovati barov in podobnih zabavišč, četudi imajo spremstvo. Prav tako ne smejo piti alkoholnih pijač.

Plesov se mladoletniki pod 16. letom starosti sploh ne smejo udeleževati, mladoletniki do 18.

leta starosti pa samo v spremstvu staršev in to v poletnem času samo do 22. (10.) ure, pozimi pa do 21. (9.) ure.

Prepovedano je tudi zavajati otroke k beračenju.

Mislamo, da so ti-le predpisi, kakor so bili potrebni, tudi jasni in razumljivi. Gre pa sedaj za to, da ne bi ostali na papirju. Ljudska oblast je izdala odlok, nihče predpisov ne bi izvajal, mladina (namreč taki tipi) pa bi se smejala in postajala še predrznejša. Tu sedaj ne moremo drugega želeli, kot da poseže odločno vmes naša varnostna oblast v obliki strogih kontrol pri kinopredstavah, na zabaviščih, v gostilnah ipd. Konkretno naj bi se — tako nam predlagajo naši čitatelji — taka kontrola vršila takole:

Sredi kinopredstave n. pr. naj bi primerno število članov ljudske mlade legitimiralo take tipe in jih s starši vred, če so le-ti sokrivi, primerno kaznovala.

Novice iz naših okrajev

IZ CELJA

KAJ JE Z BONI?

Uredništvo je dobilo nekaj pisem, v katerih pisce vprašujejo zakaj še niso dobili denarnih bonov za monopolne izdelke?

Poznamo! Smo se na MLO, kjer so nam dali naslednje pojasnilo: Poverjenstvo za preskrbo na MLO je dobilo iz Ljubljane 5 milijonov denarnih bonov. Poslali so le okroglo število, ker točnega števila niso mogli poslati brez točnih navodil ali seznamov, katerih pa predčasno niso zahtevali. Kakor je znano, da vsi prejemniki živilskih kart ne dobijo bonov (dijaki, učenci v gospodarstvu, uslužbenci pri privatnih podjetjih, družinski upokojeanci itd.). Torej na osnovi kart ni bilo mogoče točno izračunati koliko bonov Celje potrebuje. V času pisih je bilo tudi navedeno, da je treba najprej razdeliti bone delavstvu. »Le potem pridejo na vrsto upokojeanci, invalidi in drugi. Pet milijonov bonov je bilo itak premalo za vse upravičence, vmes pa so prišle večje terjatve industrijskih delavcev in ustanov, podjetje »Beton« je bilo iz območja OLO Celje-okolice premešeno v področje MLO in tako je za preostale notrošnike ostalo le polovico potrebnih bonov. MLO je to bone sicer razdelil med terenske pisarne, vendar so od tam bone vrnili, češ da ne moremo deliti bone. To je deloma razumljivo. Če bi tereni dali bone invalidom, bi tudi upokojeanci zahtevali svoje. Prav tako obratno. MLO je torej sklenil nočakati z razdelitvijo navedenih bonov in zahteval iz Ljubljane dodatne manjkajočih bonov na osnovi točnega seznama. Poverjenik na MLO je prepričan, da bodo v Ljubljani primanjkljaj dodelili, zato naj bodo prizadeti pomirjeni, ker kar jim pripada bodo tudi dobili. Prizadeti naj nikar ne nasedajo vestem, da je bil tajno izdan odlok o ukinitvi bonov za upokojeance, invalide in druge upravičence.

Drugi naj bi se taka »racija« na vsem lepem izvršila na tem ali drugem »plesišču«.

Prepričani smo lahko, da bodo naši miličniki s takimi kontrolami opravili koristno delo, odkrili pri tem marsikaj umazanega in marsikoga, posebno marsikatero mladoletno dekle, rešili prežgodnje moralne pokvarjenosti ali celo moralne propasti. Slovenska javnost, ki s strahom motri razbrzdanost takih mladoletnikov oziroma mladoletnic, pa se bo oddahnila. Važno pa je še nekaj drugega: Vsi tožimo, kako naša mladina, recimo v šoli za učence v gospodarstvu, pa tudi drugod, slabo napreduje. Če motrimo uspeh posameznikov, so najslabši tisti ali tiste, ki jih vidimo pri vsaki plesni ali podobni »prireditvi« ali na »plesih« (saj na kulturnoprosvetne prireditve jih ni nikoli). Drugi dan so seveda zaspani in tako pri delu kakor tudi pri učenju neproduktivni. Kamor koli se torej ozremo, povsod lahko vidimo razloge, ki nam narekujejo, da moramo postati trdi, neizprosni, železno dosledni — in taki moramo tudi ostati, vse dotlej, da bo vsa naša mladina na pravi poti.

A. P.

NOVA RIBOGOJNICA V CELJU BO KMALU IZROČENA SVOJEMU NAMENU

Dela na novi stavbi celjske ribogojnice poteka, toda sigurno napreduje. V zadnjem času si je zadruga precej pomagala z buldožerjem, ki je izravnal tla okrog ribogojnice ter poglubil prostor, kjer bodo zgrajeni štirje ribniki. Ribarska zadruga upa, da bo nova ribogojnica izročena svojemu namenu že v prvih dneh septembra. Nova ribogojnica bi že

lahko začela z delom, če bi vsi člani zadruge upoštevali sklepe občnega zbora, po katerih bi moral vsak član napraviti po 20 ur prostovoljnega dela. Doslej so člani pri gradnji nove ribogojnice opravili nad 2500 prostovoljnih delovnih ur.

Nova celjska ribogojnica bo nosila ime po svojem predsedniku ribarske zadruge Antonu Zorku, kateri ima največji zaslug pri gradnji nove ribogojnice.

F. L.

KAJ JE S PLINOM?

Zadnje čase imamo odjemalci plina stalne neprilike. Plin ti zmanjka, ko ga najbolj potrebuješ, to se dogaja med 13. in 15. uro. Razumemo, da je vsled slabe kakovosti briketov plin slabši, razumemo tudi, da je zaradi popravila na plinohramih manj plina. Nikakor pa ne moremo razumeti, da Plinarna ukine plin ravno okoli 14. ure. Mislili, da bi lahko vedeli, da gospodinjice pripravljajo ravno ob tem času kosilo za svoje družinske člane, ki so v službi do 14. ure. Tako se dogaja, da je kosilo skuhano na pol in deloven človek ostane brez jedi. Prosimo upravo Plinarne, da upošteva želje menda-vseh, ki kosijo žele ob 14.30 do 15. ure, da bi se plin pred 15. uro ne prekinal.

Prizadeti

Z OKRAJA CELJA-OKOLICE

V LJUBEČNI JE IZ EKONOMIJE NASTALA ZADRUGA

Ekonomija kmetijske zadruge v Ljubčani ima z gozdom vred 100 ha zemlje. Dasi ravno ima ekonomija vse pogoje za uspešen razvoj, vendar so

Žalčani poznate to sliko?

Prav gotovo poznate sliko svojega kraja. Brez dvoma pa boste opazili, da danes ta slika ni več odraz stvarnega stanja. Če bi imeli priliko slikati nekatero ulico Žalčan, bi bilo to žalčano kaj malo v ponos. Sprehodimo se malo skozi Žalce:

Pred sedežem krajevnega sindikalnega sveta ležijo kupi kamenja in opeke. Opeka je nezavarovana pred dežjem in kvari izgled. V bližini so ticer že temelji nove bodoče stavbe, toda opeka je z dneva v dan slabša na kvaliteto. Ob hiši št. 11 ne daleč od prejšnjih kupov, tudi kup nezaščiten strešne opeke, na nasprotni strani pa v koprihval leže cevi za kanalizacijo že starejši greh. Pred cerkvijo raste v čisti visoka trava in goste grmovje (ne lepotično) a vmes cvetoče rože. Na nasprotni strani ceste onaziš še dobro ohranjen napis: Georg Kraschowitz — Gemischwärendhandlung. — Na koncu trga proti Petrovcem je žalski drevored, a pod njim kupi smeti in

polno larskoletnega listja (letošnjega še ni). Ob slabem vremenu so tam velike mlakuže (glej cevi ob cesti). Klop v »drevoredu« ni, nač pa so priložene ob privatne hiše. Lesene drogove med betoniranimi stebri so, razen enega, tržani verjetno pokurili. Ker je po drevoredu polno trave in plevela, se pridno pasejo ondod svinje in krave, pa tudi brusar je lahko nedavno napeljal konja, ko je pod drevjem brusil nože in škarje. Le zakaj ni brusil kose, ki bi pokončala tisto biološko zmešnjavo v »drevoredu«. Ostale ulice, posebno ona, ki vodi na železniško postajo, so potrošene s smetmi, konjskimi odpadki, senom in kdo bi mogel napisati, s čim še.

Toda, če vprašate tajnika na KLO, kako se žalski frontovci udeležujejo prostovoljnega dela, vam odgovori, ker drugače ne more, če se noče zlagati: »Zelo malo, skoraj nič, bi lahko rekli«.

SPORTNI DAN V LAŠKEM

Prejajajo nedeljo je bil v Laškem športni dan. Na predvečer so priredili štafeto po mestu in šahovski simulanko v hotelu »Savinja«. Naslednjega dne, v nedeljo, je bila šalska tekma med Strelskim društvom Laško in Hranstikom ter JA iz Celja. Zmagali so in tudi prejeli pokal JA iz Celja. Temu je sledil šahovski dvoboj med Hranstikom in Laškim, v katerem je odnesel pokal šahovski klub iz Laškega.

Popoldne je bila nogometna tekma med »Akademikom« in Laškem in Mladinskim športnim klubom Laško. Zmagala je mladina z 1:0. Po tej tekmi so nastopili laški suhi in debeli, ki so v zelo žaljivi obliki prikazali svoje nogometne vrline, kjer so »debelci« zasluženo zmagali z velikansko premočjo 1:0. Kot finalna tekma je bila med Kladivarjem B iz Celja in športnim klubom Laško z rezultatom 5:3 za Laško. Najbolj sta se izkazala tov. Mikle in tov. Esih iz Laškega. Tudi ostali igralci so tokrat pokazali skrajno pozitivnost. Po tej tekmi je bila prosta zabava s srečelovom.

Organizacija celotne prireditve je bila na višini in želeli je, da bi laški športniki zopet prijetno presenetili s podobno prireditvijo. Čisti dobiček je določen za ureditev športnega igrišča v Laškem, ki ga bodo v jeseni pričeli urejevati. Želeli je, da bi se mladina še množičneje udeležila v omenjenem društvu, ki ima na razpolago številne športne rekvizite. Pohvaliti je treba brez dvoma tudi dober odbor, ki je vložil vse sile, da bi šport v Laškem dosegel višino, ki jo je nekoč imel.

V. M.

Pred sedmimi leti...

15. avgusta so enote KNOJ praznovali sedemletnico svojega obstoja. Objavljamo dve črtici iz borb teh enot v celjskem okolišju.

NAPAD NA POLICIJSKO POSTOJANKO V KOŠNICI POLETI 1944

Jutranje sonce obreva s svojo rožnato lučjo kamenite vrhove naših gor. S tovariši sedimo ob pojemajočem ognju za debelo bukvijo, kjer se pripravljajo skromni partizanski zajtrk. Mlajši tovariši hočejo s pesmijo ustvariti prijetno vzdušje, že dolgo jih nisem videl tako razgibanih lic. Nekateri so zamišljeni. Kje neki blodi njihove misli? Morda pri zaskrbljeni materi in sestri? Pri bratu v zaporu? Pri dekletu, ki pospravlja ruševine pogorišča? Tudi vame je prihajalo to čudežno razpoloženje. Neke tiha bolečost je presunila moje srce. Moja žena je z rodnim sinčkom v internaciji...

»Fantje! Spremite se za pokret!«

Naš načrt: Napad na policijsko postojanko v Košnici. Tako je bilo povelje komandanta VOS-a tov. Korotana. Za ta nevarni podvig je komandant zbral najboljše in neustrašene borce. Naša mala četa 11 mož je stala v pripravljenosti. Padla so zadnja povelja, zadnja navodila, poslednja opozorila. Četa je krenila po temnem gozdu Slomnika, čez ozke soteske, po strmih in kamenitih stezicah, zdaj na levo, zdaj na desno vedno bliže cilju postojanke Košnice. Ko smo dospeli v bližino postojanke odredi komandant na skritem mestu: Rado in Gozdar bosta prežejala telefonsko žico. Čuti ti boš s

svojo skupino napadel postojanko iz severne strani točno ob 11. uri. Ako vas sovražniki zapazi in napade, izvedite glasen juriš in streljajte na postojanko. Ako vas ne opazi se pripravite do postojanke in začnite napadati z bombami.

Komandant Korotan je ostal z mitraljezom Ladotom, Zvenkom, Braneom in Tarzanom na robu gozdiča. Ravno v določenem času je nemški stražar s dvojnim policijskim psom odšel v postojanko. Takrat je padlo povelje: »Fantje! Na vrsto!« Z obeh strani postojanke smo tiho prileteli ter ostali ob »gluhi« steni postojanke. Iste hip se požene iz postojanke v Korotana policijski pes, ga zgrabi za bluzo in prsi, ter ga hoče podreti. Takrat pa je pes dobil strel ter se ves razjarjen vrže na mitraljeza Ladota, kateri ga je za vselej ohladil. Takoj na to sta Korotan in Zvenk bliskovito vrgla skozi okno vsak po eno bombo, ki sta eksplodirali z grozno detonacijo. Za odgovor smo dobili rafal iz mitraljeza skozi strešne line. Vnela se je borba. Mitraljezi in brzostrelke so pele smrtonosno pesem in med streljanjem si od časa do časa čul eksplozije bombe od naših bombašev. Po enominutni borbi je Korotan zapovedal: »Prekini paljbo, juriš na postojanko«. Padle so poslednje dve bombi in misli smo, da je postojanka likvidirana. Čuti in Brane sta se pogledala čez balkon na glavna vrata, kjer jima zastavi pot čokati Svab in vpilje: »Hände hoch!« Za odgovor pa je dobil krog v butico. Ko smo se tako prebili v postojanko je v prvi sobi na tleh ležal ranjen policist, ki se je še hotel boriti

s strojnico. Pod posteljo smo našli še dva policista. Po nekaj streljih je bila prva soba zavzeta. Takoj na to smo se vrgli na drugo sobo, od koder smo dobili za prvi pozdrav bombo. Eksplozija je bila na srečo brez posledic, samo Brane je bil malenkostno ranjen. Zadevo pa je zaključil Zvenk, ki je svojo zadnjo bombo zalučal med Svabe. Z dvema Svaboma je imel opravka mitraljezec Lado, ki pa na žalost ni smel več streljati, ker smo bili že mi v postojanki. Napravili smo še poslednji naskok, naskar je bila postojanka švabskih krvososov uničena. Z veseljem smo izpraznili postojanko, si naprtali orožja, municije, bomb, zažgali postojanko in odšli v smer proti Ljubljani. Vrnili smo se utrujeni in zbiti, vendar zdravi in polni mladosti in zmagovalstva.

LIKVIDACIJA BELE GARDE V ZGORNJI REČICI NAD LAŠKIM V JESENI 1944

Cez Mrzlico se je vlekel oddelek I. bat. VDV brigade v smeri proti Gozdniku in se v Zgornji Rečici nad Laškim utaboril. Belogardisti, ki so imeli svoj logor pri Sv. Lenartu nad Laškim, so semkaj vedno pošiljali svoje vohune. Tako je tudi tega dne prispela belogardistična patrula šestih mož v Zgornjo Rečico in naletela na tri partizane (terence) v hiši Sršena v Zg. Rečici. Eden od teh je pobegnil skozi stranska vrata, partizanko Janjo so na begu skozi okno ustrelili, partizana Jožeta Jeriča pa so ujeli. Po kratkem zaslišanju se je Jerič moral do golega sleči, nameravali so ga ustreliti. V zadnjem trenutku ga je rešila patrula VDV-brigade, ujela tri belogardiste in dva ustrelila.

Naslednji dan okoli 9. ure zagleda naša patrula belogardistično drhal pomešano s SS-policijo, katere je šla v

»strelcih« proti Rečički cerkvi. Bilo jih je okoli 60 in bili so do zob oboroženi. Sami prostovoljci iz belogardističnega tabora iz Sv. Lenarta, kakor smo pozneje zvedeli.

Oddelek bataljona je hitro zasedel dober položaj, ki je bil najbolj pripraven za napad in tudi za morebitni umik. Minute čakanja so se nam zdele zelo dolge. Končno se čuje govelje Benjamina, komandanta bataljona: »Tovariši, pripravite se, vsak naj čeka na povelje in naj dobro pomeri.« Nastala je grobna tišina, samo potok Rečica je šumel in se zaganjal ob skale. Belogardisti in SS-ovci so se približali strelni daljavi in takrat je zagrmelo iz naših pušk in naš mitraljez je zapel smrtonosno pesem. Streljanje je trajalo že kakih 15 minut in belogardisti so se dobro držali v odličnem položaju za cerkvijo in v njej, čeprav jih je že precej padlo. Komandant ugotovi, da bo imel preveč izgub, če izvede juriš čez cesto in potok navkreber proti

cerkvi. Poizkusil je z zvijačo, ob pokanju pušk in mitraljeza pošlje manjši oddelek po igozdu, kateri jim pride neopazen za hrbet. Za njihovim hrbtom so zaregljale naše brzostrelke in nekaj sekund na to se čuje: »Bacaj bombe!« In končno se izvede z velikim krikom juriš. Začela se je borba med posamezniki, Belogardisti se niso hoteli vdati in začelo se je strašno klanje. Po večminutni uspešni borbi se je še par belogardistov zavleklo v potok Rečica, kjer so se zavlekli celo pod Meterčev jez. Komandant bataljona Benjamin se je ravno ustavil pred jezom, od koder je naenkrat sknil rafal belogardističnega oficirja, ki je k sreči zgrešil. Belogardistična drhal s SS-ovci je bila popolnoma uničena in v Zg. Rečici se od tedaj niso več pojavili. Mala, pogumna in borbeno partizanska skupina je pa zmagovito odšla v temno noč čez ozke steeke in kamenite soteske, tja, kjer se križajo temne sence širokih bukev.

PROBLEMATIKA Mestnega gledališča V CELJU

Fedor Gradišnik:

(Prispevek k diskusiji.)

Invitice iz tega članka je objavila »Ljudska pravica«. Tudi mi smo članek malenkostno skrajšali zaradi pomanjkanja prostora.

Op. ured.

Članek tov. Leva Modica »Nova slovenska poklicna gledališča« v »Ljudski pravici« z dne 17. junija t. l. je vzbudil v vseh gledaliških krogih mnogo zanimanja, pri prizadetih igralcih pa nemalo razburjenja in nerazumevanja. Kako tudi ne? Saj je članek s svojimi izjavami posegel prav v bistvo življenjske problematike članov kratkotrajnih ustanovljenih novih poklicnih gledališč. Ta nerazumevanje se je do neke mere podelilo, ko je objavil v »Ljudski pravici« dne 24. junija t. l. tov. Jože Tiran članek »K problematiki naših gledališč«, ki je verjetno razburil zopet drugi krog gledališnikov — slušatelje Akademije za igralstvo umetnosti. Toda niti enega niti drugega ne smemo vzeti tragično: mladi ljudje so kmalu razburjeni in nervozni, ta hipna bolezen pa se hitro poleže — treba je le nekoliko potrpljenja in treznega razmišljanja.

Prav je, da se je končno začelo javno razpravljati o problemu, o katerem se je doslej samo šušljalo: vedno je boljše, da vsakdo odkrito in jasno pove svoje mnenje, slišanje je že marsikaj pokvarilo, pa je tudi vse drugo, samo možno ne. Zato moramo biti tov. Modicu le hvaležni, da je s svojim članom sprožil diskusijo o problemu, katerega važnost je dovolj jasno poudaril tov. Tiran. Gre za veliko stvar, kajti gledališče, ki hoče vršiti svoje poslanstvo, ni igrača. Vsi vemo, kakšno vlogo naj igra gledališče danes kot kulturni zavod in želja nas vseh je, da ustvarimo gledališča, ki bodo s čim večjo kvaliteto svojega delovanja vršila svoj nalog. O tem smo si menda edini: ne rabimo gledališč, ki imajo druge namene in škoda truda in denarja, ki bi se razmetavali v gledališča, katerih namen bi bil kaj drugega kot kvaliteta.

Tovariša Modic in Tiran sta podala svoje poglede na problematiko novih ustanovljenih slovenskih poklicnih gledališč v obče ter pri tem sprožila diskusijo o tem vsekakor važnem pojavu v našem kulturnem življenju. Ker pa ima vsako teh novih gledališč vsekakor tudi svojo lastno problematiko, je gotovo na mestu, da se oglašajo s svojim mnenjem tudi predstavniki posameznih prizadetih gledališč. Tako se oglašam kot prvi za Mestno gledališče v Celju.

Takoj spočetka moram poudariti, da je izšla pobuda za ustanovitev poklicnega gledališča v Celju iz krogov, ki jim je blizu tov. Modic, se pravi, iz bivšega ministrstva prosvete in iz izvršnega odbora Ljudske prosvete Slovenije. Vsaj za Celje torej odpade očitke tov. Modica, češ da gre pri ustanavljanju novih poklicnih gledališč za pojav, ki ne more ostati omejen na iniciativo posameznih okrajev ali celo za stremiljenja posameznih igralških skupin.

V Celju na profesionalizacijo gledališča lokalne oblasti od osvoboditve sem vse do najnovejšega časa niso nikdar niti pomislile, saj smo prav od strani posameznih predstavnikov Mestnega ljudskega odbora morali nešteto krat slišati očitke, češ da gledališče pač ni tako važna stvar, da bi se mo-

rala za njega razvoj brigati oblast. Šele po gledališki konferenci maja leta 1949 smo pričeli resno misliti tudi na obnovo od okupatorja porušenega gledališkega poslojja. Ko smo novembra leta 1949 slavili stoletnico prve slovenske gledališke predstave v Celju, so nas zastopniki ministrstva in Ljudske prosvete vzbudili, da pokrenemo vse potrebno za profesionalizacijo celjskega gledališča. Tozadevno smo imeli pozneje še nešteto razgovorov in sestankov s tovariši Pavčnikom in Misjo od ministrstva ter s tovariši Liško, Horvatom, Kochom, Rudolfom, Šmaskom in drugimi od Ljudske prosvete ter s tov. Ostanom, poverjenikom za prosveto pri bivšem oblastnem odboru. Rezultat vseh teh sestankov je bil: Treba je zainteresirati krajevno ljudsko oblast, da stavi na razpolago za poklicno gledališče potrebna finančna sredstva. Celje kot važno industrijsko središče za tretje največje mesto republike mora imeti svoje poklicno gledališče in ker ima razmeroma velik kader dobrih amaterjev, za poklicni ansambel ne bo prevelik težav. Ko bodo enkrat zagotovljena finančna sredstva, naj uprava razpiše javno izjavo za poklicne igralce. Kandidati, ki bodo javno prestali, bodo morali nato absolvirati trimesečni tečaj, ki ga bo organiziralo Ministrstvo za prosveto v Ljubljani. Kandidate, ki bodo z uspe-

hom končali ta tečaj, naj potem uprava angažira za poklicne igralce. Tako nam je bilo rečeno in tako je bilo končno tudi sklenjeno na konferenci, ki je bila dne 28. 11. 1949 pri oblastnem komiteju KPS v Ljubljani. Te konference so se udeležili zastopniki ministrstva prosvete, oblastnega odbora, Ljudske prosvete in upravniki gledališč iz Kranja, Celja, Jesenice, Postojane, Novega mesta in Kočevja.

Na podlagi teh razgovorov in končnih sklepov smo uspeli, da je Mestni ljudski odbor v Celju uvidel važnost in nujnost ustanovitve poklicnega gledališča, stavljal za profesionalizacijo potrebna sredstva na razpolago in financiral gledališki tečaj, ki se ga je udeležilo osem tečajnikov, ki so v dneh 22. in 23. junija 1950 z uspehom končali avdicijo.

Medtem, ko so bili tečajniki v Ljubljani, je MLO Celje izdal dne 6. 12. 1950 na svojem VIII. rednem zasedanju sprejeto odločbo o ustanovitvi Mestnega gledališča, s čimer je bilo končno rešeno vprašanje poklicnega gledališča v Celju.

V dneh 28. in 30. januarja 1951 so bili v Ljubljani izpiti udeležencev gledališkega tečaja. Komisija je ocenila izmed osmih celjskih kandidatov sedem, ki prihajajo iz poštve za poizkusno namestitvev v poklicnem gledališču. (Konec prihodnjice)

V celjski dnevni počitniški koloniji je prav lepa...

45 minut hoda iz mesta, stoji na prijaznem brežulčku, z lepo okolico gostilna »Petrička«. Vsako jutro kadar je vreme lepo, lahko v parku opazijo skupino razigranih otrok, ki komaj čakajo odhoda. Kaj mislite kam? Naravnost k »Petrički na gričku«.

Okoli 9. ure je tu vse živo. Otroci hitijo z umivanjem, ker komaj pričakujejo izdatne malice, ki je zares temeljita. Kmalu so zohki v teku, mirno in tiho sedijo otroci na zračni verandi, kjer lahko vidijo napis: »Sonce, zrak, voda in tečno hrano uživajo hvaležitno Tivoli pionirje in samo oči ti lahko povedo, kako dobro je surovo maslo in mehke sveže kruh«.

Malica je pri kraju. Hitro zberemo vodilo, trije celjski učiteljstveniki, malčke in se v spremstvu skrbne in dobre tovarišice upravnice Mare Lahove napotijo na običeren travnik, ki je določen za njihovo igrališče.

Dobro opazovalec bo danes zasledil na igrališču navadno tišino. Tu pa tam bo videl malčke, ki se sprotne skrivajo za veliko praproto in se plazijo preko jase pa zopet izginjajo v gostavi. Kaj se neki pripravljajo? Stopimo malo bližje! Past, da nas ne slišijo! V seni hostatega hrasta se nekaj pripravljajo. Varno skriti za grmovjem prinašajo malčki cele butare zelene praproti in jo polagajo na kup, ki je že kar precejšen. Tiho, a resno jim poveljujejo, nadebudni Tičko in smela Zdenka, res vse je v primernem stanju.

Kaj neki pomenijo tišine koli pod hrastom? Takoj se nam posveti. Otroci sprotne vpletajo med glavami koli šibkeje vejice in pod hrastom zraste med krojnjo, močan partizanski bunker. Vse delo se vrši popolnoma tiho, pa vendar strážno skrbno pregledujejo teren.

Tih življenjski obrnil pozornost malčkov v smer gostega borovničevega gozda. Kaj neki je tam? I kaj bi ugrabili. Pogledimo! Izra debele bukke lahko opazimo skupino otrok, ki pridno nabirajo praproto. Niso pa tako tihi kakor naši znanec in to je postalo za njih skoraj usodno. Z globodranjem so izdali partizanski izvidnici svoj bunker in kazalo je, da se bo boj pričel.

Nasi znanec so bili z grajenjem gotovi. Bolničarke, kuharice in perice so zavzele svoja mesta. Stráže so se pojačale, obhodnica je postala previdnejša, ker je obstojala možnost, da trije ob nemški patrolji.

Flu-flu-flu! Kaj pa je spet to? Kot bi trenili, se je iz vseh koncev gostega gozdiča pokazalo na duceate kuštravih glav, ki so hitele proti sredi travnika, ter se postav-

ljale v lepo vrsto. Pa vendar ne, da so boj zaključili na tale način? O ne! Piščalka jih je poklicala k dobri govejji juhi, mesu, krompirju, solati in riževem narastku z malinovcem.

Med umivanjem je slišal opazovalec različne pogovore. »Fantje!« pravi Tičko, »jutri nadaljujemo. Bunker je gotov, zato lahko začnemo z ofenzivo in ni šmešt, da ne zmagamo, saj imamo močnejši bunker kot oni. Oho, to pa je ne!« zarobiti nemški po-veljnik Lojze. »Kaj pa vi veste kakšen je naš. Le pazite se! Najbrže bi še najprej modrovali naši junaki, če bi jih v nos ne šeegetalo težko pričakovano kosilo«.

Se malo in opazovalec ne sliši drugega, kakor rahlo drsanje žile po krožnikih in od časa do časa: »Tovarišice, še narastka prosim!« »Tovariš, jaz bi prosil še malo malinovca!«

Dopolnilsko delo in tečno kosilo je prisililo malčke, da so do pol treh pridno drsmuckali v hladni češnjevi senci. Le, nikoli zaspanim slišečem pripovedujoči vodilji Jožica, Boris in Franci zanimive zgodbe iz svojega življenja.

»Kopanje! Kopanje! Vstanite! V hipu je vse v vrsti in na poti proti lepemu sončnemu prostoru na Savinji, kjer se je razvilo živahno fotofantje po primerno topli vodi. Hitro, le prehitro mine ta čas, spuščanja ladje, gradnje jezov in hidrocentral ter kopanja. Že ob 5. uri ga je konec«.

Pa slastna malica kmalu potolaži naše sladkosnedce. Saj so njih kuharice izbornice in ekonom iznajdljivi, tako da je »zmenazna« popolnoma v redu.

Se nekaj lepih, vzgojnih besed tov. upravnice in otroci se le neradi napotijo proti domu. Samo misel, da bo jutri zopet lepo, jih malo potolaži.

(Nadaljevanje s prve strani)

Celje bo zopet lepo...

NOVA BRV

Preko Voglajne gradijo novo brv. Vse kaže, da bo gradnja te brvi trajala dalj časa. Prebivalci iz okoliša »Skalne kleti« morajo sedaj hoditi čez most, kar je precej zamudno. Umestno bi bilo, da bi se prevažalo ljudi s čol-

Rimska najdba v Celju

Prve arheološke najdbe rimske Celje so zabeležene že sredi 15. stoletja. Gotovo so morale biti bogate, saj kronist laskavo piše o Celju, ko pravi Celja slovenska Troja. Troja je bila eno največjih antičnih mest ob zapadni obali Male Azije. Arheološke najdbe so se potem vrstile druga za drugo. Posebno zanimanje za odkritja se je začelo v 2. polovici 19. stoletja. Žal so bili na delu le dunajski in graški arheologi, ki so odkopani material odnesli s seboj.

Arheološka dejavnost se je posebno razvila po osvoboditvi. Mestni muzej je že leta 1947 začel z izkopavanji na bivšem Sadnikovem vrtu. Ker so izkopavanja zavzela večji obseg, je prevzela nadaljnje vodstvo SAZU pod vodstvom univerzitetnega profesorja Klemenca. Odkrit je bil rimski temelj. Izkopavanja so bila zaključena leta 1950.

Mestni muzej je bil obveščen dne 19. 4. 1951, da je bil pri kopanju neke jame v Prešernovi ulici 7 odkrit rimski mozaik in kosi slikanega ometa. Vodstvo muzeja je takoj spoznalo važnost te najdbe in prevzelo nadaljnja raziskovanja. Mozaik je v Celju najden na več mestih, vendar se nam za muzej ni kaj prida ohranilo. Delo je prevzel muzej s študenti gimnazije. Ta način izkopavanja se je že večkrat pokazal kot najbolj pravičen. S takim delom se naša bodoča inteligenca spoznava z metodami arheoloških raziskovanj, obenem se ji pa vzbuja zanimanje za našo preteklost, ki je včasih v okviru zgodovine tako pusta in dolgočasna.

Ker je bilo pričakovati, da bo mogoče odkriti mozaik v večjih ploskvah, kar bi bilo važno zaradi ornamenta, ki nastopa na njem, smo odkopani sektor razširili proti jugu. Odkopavanje se je vršilo po plasteh. Pri kopanju smo kar kmalu našli na zd. Ta zid ni rimski, temveč srednjeveški. Postavljen pa je neposredno na rimski zid. Razlika med njima je v tem, da je srednjeveški bolj površno delan kot rimski. Vendar se tudi v poteku smeri nekoliko ločita. Žal ni bilo mogoče slediti zidu naprej, kar ovirajo drvarnice na dvorišču. To, da so današnja mesta na krajih, kjer so bila že stara mesta, je ena največjih težav pri arheoloških raziskavanjih. Treba bi bilo nove stavbe porušiti, če bi hoteli odkriti stare. Toda še to le v primeru, če nova stavba ni podkletena. Podkletene stavbe so pa starejše kulturne plasti do malega skoro vse uničile.

Od rimske stavbe so se nam ohranili kosi lepo slikanega ometa, več kosov strešne in zidne opeke, in kosi mozaika. Mozaik ni ohranjen v večjih ploskvah, kakor bi želeli, temveč je bil razbit na manjše kose zato, ker je

nom, kakor je to bilo že pred kakimi dvajsetimi leti, ko so gradili doslužno brv. Ljudje bi tako precej pridobili na času, ker jim ne bi bilo treba delati dolgega ovinka za dohod v mesto.

»SKRNEGA VRTNARJA«

Imajo vsekakor naši starokatoličani pri svoji cerkvi v Trubarjevi ulici. Ta vrtnar pridno goji razno drevje in grmičevje na stolpu te cerkve. Po stolpu in strehi cerkve rastejo prav lepo razvita drevesa. Kdor tega ne verjame, si lahko ogleda.

M. Č.

bil tlak stavbe na stebrih. Ko se je stavba porušila, se je porušil tudi tlak, ki je uničil mozaik. Odkrite so večje ploskve mozaika z belo-črnim ornamentom. V kolikor se iz ohranjenega da razvideti, je bil osrednji motiv rastlinski, obrobljen z linearnim ornamentom. V zapadni steni, ki pa je nismo mogli nadaljevati, se je pojavil tudi večbarvni mozaik (zelen, rdeč, rumen, rjav). Ta je zaradi kasnejšega srednjeveškega zidu popolnoma uničen. Ohranjene so le posamezne kocke

(Del najdenega mozaika)

brez zveze. Spodnji del tlaka, na katerem so bili postavljeni stebri, ki so nosili gornji tlak, je bil grajen iz drobnega kamena, vezanega z malto. Kot podlaga mu je služila majhna plast kamena. Pod tem tlakom, ki je v globini 1 m 80 cm pod današnjo površino, se začne druga plast rimskih ruševin. Tudi v tej plasti so bili najdeni zelo lepi kosi ometa. Od mozaika so najdene samo posamezne kocke. Od starejše rimske stavbe je odkritih več zidov, ki pa tudi ne nudijo zaključene slike, ker se nadaljujejo v vseh smerih. Ugotovljena je samo globina temeljev. Zid gre pod tlakom še 1,50 m v globino. Celotna globina prekopane terena je torej 4 m 30 cm.

Poleg navedenih antičnih predmetov, je pri kopanju bilo najdenih več loncev, ki spadajo v postrimsko periodo. Ena posoda je za razliko od drugih pri dnu okrogla, zgoraj rob pa je kvadraten. Zanimiv in umetnostno zgodovinsko važen je tudi predmet iz gline, ki je na odprtem koncu okrogel, na nasprotnem pa kvadraten. Na njem je v reliefu upodobljen lev. Skupno s keramiko je najdenih tudi več fragmentov stekla.

Izkopavanje v Prešernovi ulici je pokazalo, da sta stali na tem mestu dve rimski in ena srednjeveška stavba. Mlajša rimska stavba je imela centralno kurjavo — hipokavst. Stebri, na katerih je počival tlak z mozaikom, so služili namreč v ta namen, da je pod tlakom krožil tople zrak. Da je krožil tudi po stenah, potrjujejo tudi kosi votle opeke, najdeni v rimskih ruševinah nad tlakom. Stavbe so morale slediti hitro druga drugi, ker so tudi zidovi postavljeni skoraj neposredno drug na drugega.

D. Jos. Tominšek

JEZIČNI DOHTAR RAZPRAVLJA

X. Čim več jezikov znaš...

Koliko in katerih jezikov naj se učimo? Razpravljaj o tem jezični dohtar ne bo, ker za to v našem kratkotrajnem Vestniku ni prostora in pri umnih Savinjskih ni potrebe. Naš jezičnik bo za ta predmet napovedal le poglavja, ki jih kak strokovni gostobesednik lahko izdela v napisan govor ali natipkan članek.

Slovenci smo na glasu, da smo za jezike nadarjeni. No, nadarjeni so pač tudi drugi narodi: prislovični množični Mezzofanti, ki je znal 70 jezikov, je bil Italijan; Emil Krebs (umrl 1950) je govoril sto jezikov in je nadomeščal štirinajst tolmačev, bil pa je Nemec; in tako dalje. Res pa je, da so naša usta sposobna izgovarjati tuje glasove tako točno, da se ne ločimo od tujca; to pa zato, ker v obče izkramo v svojem jeziku glasove čisto, po pisavi, dokler to pripušta v novejših časih večkrat nasilna ortoepija, birokratsko pravorečje. Predvsem merodajno in za nas usodno pa je dejstvo, da množičnih narodom za njih nujnosti splošno zadoštuje znanje dandanež jezika; nas Slovencev pa je le dober milijonec in

kdor hoče s pismom ali z govorom stopiti preko domačega plota, mora znati jezik kakkega številnejšega, dalje in daleč razširjenega naroda, čim bližjega, tem bolje.

Mi mejamo od pamtveka na dva taka, na nemškega in italijanskega, oba neposredno sosedna, celo — rekel bi — midsedna. Zato so se naši ljudje od nekdaj sami po sebi naučili italijanščine tu, nemščine tam. Ta položaj velja izven debate tudi zdaj in bo ostal. Oba naroda se odlikujeta s staro, neprekinjeno kulturnostjo, jezik jima je visoko razvit, oba razpolagata z bogatim slovstvom in s svetovno pomembnimi, neredko edinstvenimi umetninami in odkritji. Tudi zemljepisni obseg je velik: italijanščine po vsej obali Sredozemskega morja ter v španskih in portugalskih državah; nemščine v srednji, severni in severozahodni Evropi sklenjeno z nad osemdeset milijonov ljudi ter v naseljenih po celi zemlji. Za oznako kulturne višine zadostuje, če izmed dolge, trajne vrste izberemo le kako posameznike: Dante, Petrarca, Michelangelo, Verdi, Volta, Marconi pa Goethe, Be-

ne, Mann, Dürer, Böcklin, Bach, Mozart, Benz, Diesel, Röntgen, atomska odkritja. Nemščina je v knjištvu sploh prva na svetu, kakor Nemce splošno imenujejo »narod pesnikov in mislecev« (a šibkih politikov!); Marx in Engels sta seveda mislila in pisala nemški, s pomočjo nemščine so pristopni vsi pomembni slovstveni proizvodi vseh narodov; kdor hoče temeljito, po virih, študirati slovensko preteklost, pa makar Cankarja, mora znati nemški — saj je še Levstik svojo slovensko slovnico pisal v nemškem jeziku. Za Goriško in Primorsko pa je potrebno znanje italijanščine. Oba jezika služita torej praktični nujnosti, a nista svetovna jezika, kakor ne ruščina, dasi ta služi ogromnemu obseju ruske politike in je rusko slovstvo svetovno pomembno; niti ni svetoven jezik najštevilnejšega naroda na svetu, kitajski; kompaktno ogromno število ne odloča, ampak zgodovinski razvoj.

Za svetovna jezika veljata francoščina ali, oziroma in angleščina. Do svetovnih vojn je prevladovala francoščina, vpoštevana in splošno priznana kot diplomatski in za »boljše« kroge občeveljni jezik; ti krogi so za svoje otroke namenjali posebne »gimnazije«. Realnim potrebam čelaga sveta, v prometu, trgovini, industriji pa je služila angleščina. Po drugi svetovni vojni ne priznava več di-

plomatskega jezika — vsak zastopnik more govoriti po svoje in za skupnost si pomagajo s tolmači in prevodi — ker realne brige razvemojo vesoljstvo. Zato je francoščina potisnjena v stran in bolj vidna in glasna postaja angleščina. Vladajočim potrebam zadostja zdaj v prvi vrsti angleščina in se je zato hočejo povsod rajši učiti. Težičje se je torej zaenkrat pomaknilo v prid angleščine; ko svetovna napetost poneha, si bo opomogla vendarle tradicionalna francoščina in povrnila se bomo do ravnotežja med obema, kakor je veljalo do prve svetovne vojne, ko sta se poučevala oba jezika vzporedno. Tega načela se držimo tudi dandaneš.

Katerih jezikov se naj učimo, oziroma katere naj poučujemo? Pri izbiri jezika odločajo potreba, ne simpatija, in postopaj se razvojnemu sunkoma. Predvsem ustrezimo tistim, ki so nam najbližji in neposredno nujni. Naše sedanje šolstvo se je ob preustroju zaletelo s splošitvijo nedvomno pomembne ruščine; bolj ustrezno je bilo, ko sem pred petdesetimi leti, ko je bila pri nas ruščina ožigosana, kot profesor v Kranju omogočil posameznim dovtzetnim dijakom učenje tega jezika, ki se zdaj spriču nastalih gotovih antipatij nikakor ne sme docela odklanjati! Visoka konjunktura je zdaj nastopila za angleščino; bil bi pa nevarna riziko, če bi zdaj politiki z nakupom vseh njenih knjig, Kulturne

špekulacije so nepredvidne in nemožne. Ne sme se staviti na eno karto niti vse niti preveč!

Uvrstitev jezikov v šolski učni stroj ni mehanično lahka, je pa s trezno previdnostjo izvršljiva. V prid pouka tujih jezikov bodo nekateri gredmeti lahko utrpeli skrcenje ur; s praktičnimi kombinacijami razredov-kurzov za posamezne jezike in z uvedbo prostih predmetov se dajo, kakor smo ondat preizkusili, doseči dobri uspehi; saj so bili in pač še bodo le izbrani Slovenci, ki se posvečajo poklicem z zahtevnim svetovnim jezičnim znanjem, a tudi že sami — če jih navdaja prava ambicija — izkoristijo talent, voljo in sredstva za potrebno izpopolnitev.

Jeziki za šolski pouk, so sumarično: slovenščina, manj ur, več pouka, v zvezi z njo srbohrvaščina, v najvišjih razredih za spoznavo slovanskih jezikov potrebna, zdaj zanemarljiva staro (cerkveno)slovenščina; v vseh srednjih šolah in v vseh razredih nemščina, v dveh do treh razredih italijanščina; na popolnih srednjih šolah fakultativno, relativno-obvezno angleščina, francoščina, ruščina; ob madžarski meji neobvezno madžarsčina. Država mora nemudoma in sestavno organizirati usposobljen učnega osebja. Toda temeljito znanje? Dosegljivo le preko grščine in latinščine.

(Dalje o priliki)

NAFTA je vnetljiva reč

Kot vse ostale pokrajine na Arabskem polotoku, je bila tudi Perzija ena izmed dežel, ki so bogate na orientalski barvitosti in značilne po zaostalosti. Perzijancem so vladali šahi. Perzija je slovela le zaradi dragocenih preprog in raznih orientalskih dišav, ki so jih preko vročega puščavskega peska prenašale karavane neutrudnih kamel.

Z nastopom dvajsetega stoletja, so v Perzijo prišli omikani tujci, ki niso iskali ne premoga, ne opojnih dišav. Stikali so za smrdljivo tekočino.

BILO JE TO LETA 1901

ke je znani avstralski avanturist in lastnik zlatega rudnika v Queenslandu William Knox d'Arcy sklenil pogodbo s perzijskim šahom, da sme izkoristiti vso nafto, ki bi jo našel v teku 60 let.

Začetki so bili slabotni. Ni kazalo, da se bo črpanje nafte pod vročim perzijskim soncem izplačalo vse dokler se lastnik naftnih polj ni povezal z »Burmah Oil«. Takrat je smrdljiva tekočina prerasla sloves preprog in dišav. Osnovana Angloiranska petrolejska družba je postala svetovnoznano podjetje...

Osem sto kilometrov pušče in sedem sto let tehničnega in socialnega razvika ločijo danes prestolico Perzije Teheran in mesto petrolejskih kraljev.

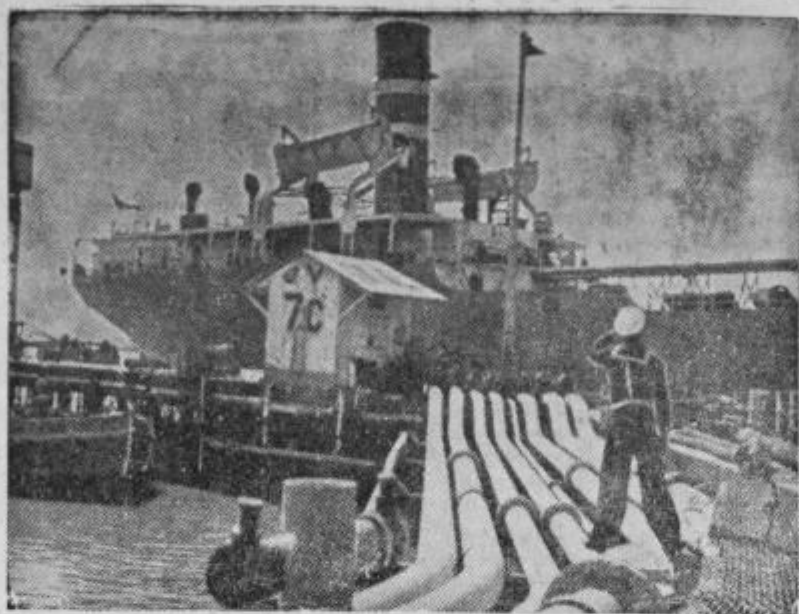
MODERNI ABADAN

na jugu ob Perzijskem zalivu. Med skrbno obdelanimi dateljinovimi nasadi leži mesto, ki je obenem največja rafinerija petroleja na svetu. Devet kvadratnih kilometrov obsega področje, ki je zagazeno s cisternami, jeklenimi dimniki, delavnicami, cevmi in poslopji.

V mestu živijo Perzijanci in Evropejci, ki so po večini iz Britanije. To so uslužbeni petrolejske družbe. Poleg modernih naprav, kot je vodovod, iz katerega lahko brez skrbi pijete vodo, kar bi drugje v Perziji ne smeli tako ravnodušno storiti, poleg gostih prevoznih mrež in modernih stavb ima Abadan še eno znamenitost, ki pa ni tako pohvalna. O tem se ne govori mnogo po svetu, ker Evropejci ne bi drugače več prišli na obalo Perzijskega zaliva. Ta posebna znamenitost je neznosna vročina, ki za dne doseže 47 stopinj in meščani so srečni, če se ponoči potože na 36 stopinj. Prebivalci evropskega porekla kljub vsej skrbi za ugodnost s strani petrolejske družbe neradi živijo v mestu, kjer vlada nenehni boj z vročino. Ti uslužbeni so privezani na družbo samo zaradi denarja in upajo, da si bodo pozneje na zelenem otoku Evrone (Angliji) lahko postavili hišo in živeli v miru.

NAFTA SE JE VNELA...

Sicer to ne bi bilo čudno. Potreben je samo cigaretni ogorek in katastrofa bi bila tu. Toda to se ni zgodilo. Vnel se je spor zaradi nafte. V netdesetih letih se je v Perziji marsikaj izpremenilo. Vladavine šahov so samo še zgodovinski predmet no šolah, ki jih je večina del zaradi petrolejske družbe. Perzija ima svoj parlament in svojo vlado. Večji del parlamentarne večine

Del pristanišča v Abadanu

je pripadal Nacionalnemu frontu. Tedanji predsednik vlade Ali Razmara je podcenjeval moči perzijskega naroda in ni veroval v uspeh, če bi nacionalizirali nafto. »Mi nismo sposobni niti, da vodimo samostojno majhno tovarno cementa, kaj šele petrolejske vrelce in rafinerijo v Abadanu. — Kmalu za to izjavo je bil Razmara ubit...

Perzijo so preplavile stavke in nemiri. Na dnevnem redu so bili uboji in pretepi. Na čelo nove vlade je prišel Mohamed Mosadik, potem ko je začasni predsednik Husein Ala skušal odpraviti vladno krizo. S prihodom Mosadika je bila nafta nacionalizirana in nastal je spor, ki je svojčas postal bolj vroč, kot bi gorele vse zaloge vnetljive tekočine. Anglija, ki je s svojim primerom nacionalizacije velikih podjetij v Britaniji le vzgajala polodvisne dežele, se je uprila volji perzijskega naroda. Zadnje desetletje izgublja Anglija eno deželo za drugo iz svojega velikega imperija. Spor okoli nafte je naraščal in moralni so poklicati posredovalca iz ZDA, Trumanevega odposlanca Harrimana...

notranjih dinastičnih sporih Perzije in si tako s svojimi četami »izsilile« priateljstvo Perzije. V zahvalo za prijateljska nagnjenja je morala Perzija Rusiji odstopiti svoje pokrajine ob Kaspijskem morju, med temi tudi mesto Baku, ki je danes največje petrolejsko polje Sovjetske zveze. Podobna caristični politiki do Perzije je ostala tudi sovjetska. Le spomnimo se pogodb, ki določa intervencijo sovjetskih čet v primeru notranjih nemirov.

Ko je bil ubit Ali Razmara, so sovjeti pisali, da je postal žrtve Angležev, toda ko je bil še živ, je bil »največji izdajalec« perzijskega naroda.

Kaj hoče Moskva v Perziji? Moskva želi koncesije. Odriniti hoče tekmece. To je razumljivo, če računamo s Perzijo kot največjim rezervoarjem nafte. Nafta je danes kri industrije in vojne tehnike. Toda, kakor izgleda, so se tudi tokrat uštelj. Svetovna javnost pričakuje pomiritve. Angleži so sklenili, pokoriti se volji perzijskega ljudstva, a Perziji so mnenja, da bi predstavljala nacionalizacija »mrtvega otroka«, če bi se zamerili dosedanjim

Podjetja, združne in državne trgovine, gostinski obrati, obrtniki prireditelji prireditve

POZOR!

Prevzemamo reklame vseh vrst. Velikost in vsebino oglasa nam sporočite vsak teden najkasneje do torka. Poslužite se tega učinkovitega reklamnega sredstva!

Uprava »Savinjskega vestnika«, Celje, Titov trg 1 — Poštni predal 123

Svet je med tem ugibal in utemeljeval, da ima pri tej zadevi

TUDI RUSIJA SVOJE PRSTE VMES

Brez dvoma jih tudi ima. Želje za gospodstvom nad Perzijo segajo pri Rusih od Petra Velikega, ki je dal nalog svojemu diplomatu pri perzijskem šahu, naj ima spotoma »odprte oči« za bogastva, ki bi utegnili koristiti Rusiji. To je bilo 1722. leta, ko je po svojem rezidentu Volinskem posredoval v

odjemalcem. Kakšen pa bo sicer končni izid perzijskega problema, bo pokazala prihodnost.

Vsekakor azijski kolonialni sistem slabi. Izkoriščani narodi se prebujajo. Če bodo uspeli zagotoviti si lepše življenje in udariti po prstih vsakogar, ki bi s imperialističnimi metodami hotel držati svoje položaje, je za nas to razveseljivo, kakor je razveseljivo za ves napreden in miroljuben svet.

SKORAJ BREZ KORISTI

Za gimnazije, med Savinjo in Ljubljansko cesto je precejšen prostor nasadov smilnih mešanskih kmetov. Vsega najdemo tam: zelje... med vse pa so se bujno razrasle sončnice, da je polje kakor požarjeno. Ne dvomimo, da pridelavci »kmetovalci« nasejali sončnice z namenom, da pridelajo nekaj zrnja za olje. Toda iz izkušenj jim preročujemo, da se pridelek ne bo izplačal. Zakaj? Če pogledate te, dostikrat nad 2 metra visoke sončnice, vidite množico majhnih cvetov na vsakem stebelu, še vrhovi cvet in velik. Taki majhni cvetovi ne rože zrna, oziroma le nekaj zrna, zrna se nerado lučijo in je drobno. Skratka, rastlina je rastla samo zaradi sebe, gojitelju pa ne prinese haska. Kje je napaka? V vrsti sončnice med katerimi so mnogocvetne in enocvetne. Enocvetne narode samo na en cvet na vrhu stebela, ki ima mnogokrat tudi 20 cm premera in polne zrnja (10 klg in več na evet), ki lepo dozori. — Zato pravim, da tiste sončnice tam za gimnazijo skoro brez koristi rastejo, če ne celo v škodo svojim sosedom, krompirju in koruzi, ker »odjedajo« mnogo hrane in zavzemajo veliko prostora. Posebno izdatne enocvetnice so neka besarab-ska vrsta, ki jih dobite v kmetijskih zadru-gah. Zato sadite, če hočete imeti dober pridelek, sadite v bodoče enocvetnice!

ČE SI ROBAT, PRIDEŠ KVEČJEMU V ZAPOR

S tem se bosta morala spoprijazniti šofer Franc Novak in delavec Franc Naglič, ki sta v noči od 13. julija do nezvesti pretepla na cesti med Selom in Lokarjem kolesarja Ter-bosta Franca brez vsakega vzroka. Polomila sta mu tri rebra in mu končno še povzročila dvokolo. Za njih brutalno »zahajavo« je sodišče obsodilo na dva in pol meseca zapora s povračilom vseh stroškov.

ŠAH

SIMULTANKA V LASKEM

Pred kratkim ustanovljen šahovski klub Laško je preteklo soboto priredil šahovsko simultanko v hotelu Savinja. Proti 25 igralcem je drugokategorni Faja Mirko dosegel 16 zmag, 4 neodločne in 5 porazov. Partije so dobili: Serbec, Štariha, Krepš, Knapčič in dr. Mrmolja, remizirali pa so: Šuler, Fer-jančič, Ukmar in Mašten.

NOVICE IZ ŠOŠTANJSKEGA OKRAJA

VAŽNA KONFERENCA

Pretekli teden so se vršile v Šoštanju konference s predsedniki, tajniki in vsemi poverjeniki KLO šoštanskega okraja, na katerih so obravnavali teze bodoče reorganizacije LO, gospodarske naloge, probleme socialnega skrbstva in zdravstva, o združništvu in podobno. V nedeljo pa so bili po večini KLO v okraju zbori volivcev, na katerih so v podrobnostih obravnavali gospodarske probleme njihovih krajev.

STRELA GA JE UBILO

V neurju, ki je trajalo nekaj ur v soboto popoldne, je strela udarila v električni drog pred Majerjevo hišo v Šoštanju. Z obcestnega droga je odskočila po slabi hišni električni napeljava v kuhinjo in ubila 38letnega Šerdoner Antona, ki je pred nekaj dnevi položil pomočniški izpit za strojnega mizarja. Ponesrečeni, ki je sedel na zaboj za premog, je bil na mestu mrtev, ostale pa, ki so se nahajali v kuhinji, je zelo pretreslo, da dolgo niso prišli k sebi. Poleg tega je isti dan strela pokvarila dva radioaparata, ki jih je več metrov vrglo po sobi in v treh hišah popolnoma uničila električno napeljavo.

KOROŠKI PEVCI SO NAS OBISKALI

Mešanemu pevskemu zboru koroških Slovencev iz Hodiš, ki se mudi na turneji po Sloveniji, je bil v nedeljo jutraj na železniški postaji v Šoštanju prirejen prisrčen sprejem. Še posebno

toplo so naše zamejske brate pozdravili pionirji, ki so deklamirali več pesmi in zaplesali kolo. Nato je pevski zbor odšel v Topolšico, kjer so v bolnici za tuberkulozo priredili koncert. Po koncertu so si ogledali ureditev bolnice, uprava pa jim je priredila kosilo. Popoldne so obiskali Kajuhov grob in spomenik ustrlejenih talcev v Šoštanju. Zvečer je imel pevski zbor koroških Slovencev koncert v prenapolnjeni dvorani novozgrajenega sindikalnega doma v Šoštanju. Delovni kolektivi šoštanskih tovarn so koroške brate obdarili. Poleg prijetnih trenutkov v pesmi so koroški Slovenci v Šoštanju med prebivalstvom naredili močan vtis trdnosti in volje do združitve Koroške z našo domovino. Tako se je koncert spremenil ob zaključku v manifestacijo bratstva in enotnosti našega ljudstva.

B. V.

KORISTEN TECAJ

Okrajni ljudski odbor Šoštanj je za svoje uslužbence in uslužbenke KLO ter nekaterih podjetij priredil 14-dnevni administrativni tečaj. Po zaključku tečaja bodo uslužbeni koncem tega meseca polagali strokovne izpite.

AVTOMOTO DRUŠTVO V ŠOŠTANJU

je v začetku imelo polno raznih tečajev. Tudi svojih prostorov niso imeli. Pred kratkim so zaključili prvi tečaj, katerega je obiskovalo 30 članov. Popravili so neuporabljiv avto, ki ga sedaj uporabljajo za vaje mladih so-terjev. Povprečni uspeh pri izpitih je bil prav dober. Tudi 15 letni Janežič Roman odlično vozi avtomobil. Za proslavo 22. julija so priredili patrolne dirke.

Surov uslužbenec „PUTNIKA“

Podjetje »Putnik« nedvomno opravlja veliko delo v osebnem prometu in ima zasluge za dvig turizma pri nas. Posamezniki in kolektivi so hvaležni, da jim posreduje in omogoča lažje izlete, dopuste iz potovanja. Žal pa v zadnjem času slišimo in tudi v dnevnem časopisu beremo »sličice« o delu tega podjetja — upravičeno kritiko pri.

Bilo je to 2. avgusta.

Iz Celja v Vinkovce je potovala mati s približno 9 mesecev starim otrokom. V Celju je bila na dopustu, 1. avgusta si je pri podružnici Putnika v Celju zaglasila mesto in plačala za to 50 din, poleg tega pa še 130 din za telefonski pogovor podružnice Putnika Celje s podružnico v Mariboru. Stvar je torej bila urejena 48 ur pred odhodom, dobila je potrdilo, da je mesto rezervirano in plačano in tudi potrdilo o plačnem telefonskem pogovoru, kjer je bilo tudi potrjeno, da je sedež rezerviran že iz Maribora.

Večerni brzovlak iz Celja stoji v Celju le par minut. Putnikov voz je spremljal uniformiran uslužbenec tega podjetja. Potrdila, ki so mu morali potniki o rezerviranih sedežih sploh ni hotel prebrati, temveč je izjavljal, da so sicer iz Celja rezervirana 3 mesta, on pa da pozna samo »plat-karto«. Tako je pustil v voz samo eno osebo s »plat-karto«. Mater z otrokom, ki je že stala na stopnicah, pa je surovo potisnil in zaprl vrata tako, da bi se kmalu zgodila nesreča. Ker je bil vlak tik pred odhodom, je hitro stopila z otrokom in kovčekom v sosedni voz, ki je bil poln.

Ljudje so se nad takim postopkom zgražali. Ali ni mogel — že iz obzirnosti do otroka — pustiti mater v voz in tam ugotoviti pravilnost potrdil, zlasti, ker je imel po njegovi lastni izjavi še dva prostora in rezervirana sedeža iz Celja. Pustimo ob strani to, kdo je kriv, če potniki, ki so si sedeže rezervirali, niso imeli potrdila na predpisnem obrazcu. Mnenja sem, da podružnica v Celju v tem slučaju ne zadene nobena krivda. Gre pa za odnos do ljudi. Takega gangsterskega nastopa in

LETOSNJA REVIIJA OBLAČIL

Po velikem uspehu lanskoletne revije oblačil so se prireditelji odločili, da prirede vsako leto slično revijo. Letošnja nadomešča nekako gospodarsko razstavo, ki je letos ne bo. Ker je tekstilna in oblačilna industrija ter obrt v Celju izredno močno razvita bodo naša podjetja in mojstri pokazali svoje znanje na reviji, mesto na razstavi.

Revija bo pokazala vse vrste oblačil od najpreprostejših do najfinejših. Posega bo v vse šegavosti današnje mode, doma in po svetu.

Poleg oblačil pa so pripravili prireditelji še izvrsten in bogat program ter so povabili Rudolfa Franca in Ladka Korošca, prvaka ljubljanske opere, Bojana Adamiča, vodilnega komponista lahke glasbe, virtuozna na harmoniki dr. Viljema Lokovška, humorista Zora in novo mlado pevko, Celjanko Ireno Hočevcar, ki ji napoveduje strokovnjaki izredne uspehe kot pevki lahke glasbe. Glasbeni aranžma prireditve je prevzel ing. Danči Pestotnik, ves spored pa bo spremljal ansambel Ronny iz Ljubljane, ki je dosegel s svojim letošnjim nastopom na Novinarskem plesu v Ljubljani izreden uspeh. Za lepo sceno bo poskrbel arh. Miloš Hohnjec.

Spored je gotovo izredno skrbno in pestro izbran, da pa bo revija še zanimivejša, ji je priključeno še nagradno zbiranje za praktične nagrade. Pogoji in vse ostalo bo razvidno v katalogu revije, ki bo izšel konec avgusta.

OBJAVE IN OGLASI

Dne 20. 7. 1951 je bil najden v Stanetovi ulici pred gledališčem kovček z naslednjo vsebino: 1 kg bele moke, okrog 2 kg fižola, 3 delovni bluzi, dvoje delovnih hlač in 1 ručavje hlače, boljše.

Lastnik naj se zgleda s dokazilom o lastništvu na Poverjeništvu za notr. zadeve Celje-mesto sobi št. 6.

PUTNIK razpolaga koncem avgusta in v začetku septembra še z nekoliko prostimi mesti ob Jadranu.

Pohitite s prijavitami!

OBJAVA:

Podpisana Majda Ključar roj. Šimene izjavljam, da me dolguje nikomur ničesar, kakor tudi nisem napravila nobenih dolgov na kakrinskoli drugo ime

Ključar Majda

KURJAČA sprejemamo takoj v službo za parno in toplovodno kopališče. Prednost imajo moški, ki so večji ključavničarskih del. — Ponudbe poslati na upravo lista pod »Kurjače«.

KUPIM dobro ohranjen pult, primeren za krojača ter krojaško pupo (moško). Naslov v upravi lista.

NAGRADA din 1000 dam tistemu, kateri mi preskrbi stanovanje (tri članska družina) v mestu ali okolici. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM dva nova kavina servisa znamke »Mauzer« 6+6 in desertni servis, steklen in brušen za dober radio aparat ali za bone. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM HISICO z vrtno, oz. kupim kovinotrudnico v dobrem stanju. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista.

PRODAM SADOVNJAK 12.000 m2 v Dobrni, klavirsko harmoniko, 80 basov. (Hohner), malo rabljeno in zlato verzico. Naslov v upravi lista.

ROČNO STISKALNICO (malo) ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

PRODAM par delovnih konj. Zupane Aloja, Zagrad št. 34, Celje.

UPOKOJENEC, nameščenec v celjskem okraju, išče celo oskrbnino, najraje pri samostojni vdovi. Nudim pomoč v gospodinstvu in imam enosobno pohištvo. Ponudbe na upravo lista.

DRŽAVNI USLUZBENEC išče prazno sobo v mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista.

PRODAM RADIO APARAT in dva panja čebel. Naslov v upravi lista.

KUPIM dobro ohranjen, otroški voziček (sportni). Naslov v upravi lista.

PRODAM dve letni obleki, primerni za morje (santug svila). Naslov v upravi lista.

DOBRA ADMINISTRATIVNA moč išče službo kjerkoli. Naslov v upravi lista.

UGODNO PRODAM vezan notni zvezek »Sang in Klang«. Naslov v upravi.

DOBRO OHRANJENO SPALNICO prodam. Naslov v upravi lista.

STARO OPEKO, več tisoč na prodaj. Naslov v upravi lista.

Razpored nedeljske dežurne zdravstvene službe

Dne 19. VIII. 1951 tov. dr. Sevič Maksim, Ljubljanska cesta 36.

Nedeljska zdravstvena dežurna služba traja od sobote opoldne do ponedeljka do 8. ure zjutraj.

KINO

KINO METROPOL

Do 21. VIII. 1951 ameriški film TISOČ IN ENA NOČ

KINO DOM

Od 17. do 23. VIII. ameriški film S ČREDAMI ČREZ KONTINENT

Od 24. do 27. VIII. ameriški film SESTRI IZ BOSTONA

LETHI KINO

Od 17. do 23. VIII. ameriški film S ČREDAMI ČREZ KONTINENT

Od 24. do 27. VIII. ameriški film SESTRI IZ BOSTONA

TOVARNA POHIŠTVA, CELJE

bo s 1. septembrom 1951

odprla v Zidankovi ulici 15 svojo poslovalnico kvalitetnih izdelkov, v kateri si boste lahko nabavili po konkurenčnih cenah: spalnice, kuhinje, kauče, fotelje, otomane, žimnice itd. Poleg tega vam bo naša trgovina nudila umetniške in ostale lesne izdelke »Lesnega umetljalnega podjetja, Celje« — Oglejte si našo zalogo! — Za ugoden nakup se priporoča »POHIŠTVO« Celje, Zidankova ulica 15

VELIKA

REVIIJA OBLAČIL

Z UMETNIŠKIM IN ZABAVNIM PROGRAMOM

Sodelujejo: operna pevca Franci in Korošec, BOJAN ADAMIČ, virtuoz na harmoniki dr. Lokovšek, pevka Hočevcarjeva in humorist Zor. Danči Pestotnik ter Ronny ansambel iz Ljubljane. Z revijo je združeno veliko nagradno zbiranje za polivinskih izdelke. — Revija se bo vršila v soboto in nedeljo 1. in 2. septembra 1951 v Mestnem gledališču v Celju